

RECENZJA PRACY DOKTORSKIEJ

Macieja Lisa
Szkoła Główna Handlowa
Kolegium Analiz Ekonomicznych

Southampton 10.02.2016

Miałem przyjemność przeczytania i ocenienia pracy doktorskiej Macieja Lisa zatytułowanej "Selected Implications of Population Ageing for Productivity, Economic Activity and Health Care Expenditure" - „Wybrane konsekwencje starzenia się ludności dla produktywności, aktywności zawodowej oraz wielkości wydatków na opiekę zdrowotną” z maja 2015 roku. Celem rozprawy jest dokonanie analizy ekonomicznych skutków starzenia się ludności z uwzględnieniem rynku pracy i finansów publicznych. W szczególności, w pracy zbadano, dlaczego spadek produktywności nie stanowi głównego powodu niskiego poziomu zatrudnienia wśród starszych pracowników, a rosnący oczekiwany średni okres życia nie spowoduje znaczącego wzrostu zagregowanych wydatków na ochronę zdrowia. Wiedza wyniesiona z formalnego przetestowania tych dwóch hipotez może obalić negatywne przekonania i obawy związane ze starzeniem się ludności. Doceniam fakt, że Maciej Lis i jego promotor podejmują tak ważne i kompleksowe kwestie w swoich badaniach. Praca jest świetnie napisana i odzwierciedla jasny tok rozumowania. Jej naukowe podstawy koncepcyjne i praca empiryczna są niezwykle wiarygodne. W pracy, która ma głównie charakter ekonomiczny, wykorzystano zdobycze innych dziedzin, jak np. demografia, socjologia, zdrowie publiczne czy nauki behawioralne. Wybór Polski do dokonania badań jest niezwykle adekwatny; w kraju tym doszło w ostatnim czasie do dużego spadku dzietności przy jednoczesnym wzroście oczekiwanego średniego okresu życia. Pozytywnie oceniam również innowacyjne wykorzystanie danych z NFZ na temat wydatków na ochronę zdrowia z podziałem na wiek, płeć, rodzaj ochrony, umierających i przeżywających oraz związek z danymi GUS-u na temat ludności i umieralności. Zastosowanie zaawansowanych metod statystycznych, szczególnie metody parametrycznej w powiązaniu z analizą wydajności i zatrudnienia sprawia, że badanie to staje się naprawdę przekonujące.

W związku z powyższym, bez wahania wnioskuję o nadania stopnia naukowego doktora Maciejowi Lisowi. Recenzowana praca zawiera wystarczającą literaturę jak również wiedzę do opublikowania przynajmniej trzech prac w liczących się czasopiśmie naukowych zajmujących się starzeniem się ludności. Pozwalam sobie na umieszczenie szczegółowych uwag w odniesieniu do różnych części pracy w Załączniku.

W stosownym czasie proszę o przekazanie moich serdecznych gratulacji "Dr" Maciejowi Lisowi. Proszę dać znać, czy potrzebne są Państwu jeszcze jakieś informacje z mojej strony.

Z poważaniem,

(Podpis i data 10.02.2016)

Asgar Zaidi
Profesor Uniwersytetu w Southampton, Katedra Międzynarodowej Polityki Społecznej
Profesor wizytujący w London School of Economics
Starszy Doradca w Centrum Europejskim w Wiedniu
Pracownik naukowy w Niemieckim Instytucie Badań Ekonomicznych w Berlinie

Murray Building (58), Highfield Campus,
Southampton SO17 1BJ, The United Kingdom
Tel: +44(0)23 8059 3787
Fax: +44(0)23 8059 8649
Email: Asghar.Zaidi@soton.ac.uk

Załącznik

Szczegółowe uwagi na temat pracy doktorskiej Macieja Lisa

Southampton 10.02.2016

Byłoby dobrze odnieść się do pracy Jamesa Fries'a i dokonać jej przeglądu w celu uzasadnienia Pańskiej stanowiska na temat kompresji zachorowalności. Hipoteza Fries'a mówi, że obciążenie chorobami w ciągu całego życia może ulec kompresji do krótszego okresu przed śmiercią, jeżeli nadejście czasu pierwszej chronicznej dolegliwości uda się odłożyć w czasie bardziej niż czas śmierci, a to właśnie wynika wyraźnie również z Pańskiej pracy.

Zastosowanie stawek godzinowych nie wskazuje na dominację w starszym wieku pracy na niepełny etat czy pracy bez określenia godzin.

Pańska analiza stawek godzinowych według klastrów wymaga wyjaśnienia, dlaczego w niektórych krajach średnia płaca rośnie po 50-cc. Pragnę również zauważyć, że wykresy na stronach 56-60 nie są zbyt czytelne.

Zatrudnieni opuszczają rynek pracy później w krajach, w których średni wiek zastępowalności jest niski, a wyższy wskaźnik zastępowalności implikuje niższy wiek emerytalny. To jest zrozumiałe. Powinien Pan również odnieść się do obserwacji odstających, np. Szwecji. Prosiłbym o podanie wyraźnych przyczyn, dlaczego te obserwacje nie przeczą Pańskim głównym konkluzjom. Notabene, zgadzam się nadal z Pańską ogólną konkluzją stwierdzającą, że polityka rządu może wpływać na opuszczanie przez ludzi rynku pracy – nie na utratę ich produktywności.

Wyjaśnienia (cztery powody), dlaczego wzrost wydatków zdrowotnych jest większy niż wzrost GDP w krajach OECD są dobre. To samo można powiedzieć o wyjaśnieniach na temat zależności między wiekiem i wydatkami zdrowotnymi w czasie wydłużania się oczekiwanego średniego okresu życia, strony 75-79.

Proszę o bardziej klarowne wyjaśnienie, dlaczego wydatki na przeżywanego w wieku 65 lat są stabilne, podczas gdy wydatki na umierającego zaczynają spadać.

Proszę klarowniej wyjaśnić następujące koncepcje: koszty związane ze zgonem, strona 108.

Wykresy na stronach 110, 112, 113 i 115 są mało czytelne i trudne do przeanalizowania.

Pewne wnioski wydają się sprzeczne: gorzej opłacane osoby opuszczają rynek pracy przedwcześnie (strona 120, ostatni akapit), podczas gdy osoby pracujące dłużej są mniej produktywne (strona 121, pierwszy akapit) – proszę o wyjaśnienie.

Świadczenia społeczne związane ze stanem zdrowia i zdolnością do pracy, a nie z wiekiem, mogą nie być politycznie realne. (Od tłumacza: ostatni akapit przetłumaczony po konsultacji z Autorem recenzji).

Tłumaczenie wykonane przez Mirosława Szymańskiego

